

VÝZVA K PŘEDLOŽENÍ FAKTICKÝCH PODKLADŮ PRO INICIATIVU (bez posouzení dopadů)

NÁZEV INICIATIVY	Odvětví hliníku v EU – obchodní opatření k zajištění dostatečné dostupnosti hliníkového šrotu na trhu EU
PŘÍSLUŠNÉ GŘ – ODPOVĚDNÉ ODDĚLENÍ	GŘ pro obchod
PRÁVĚPODOBNÝ INICIATIVY	DRUH Návrh nařízení Rady a Evropského parlamentu předložený Komisí
PŘEDBĚŽNÝ HARMONOGRAM	2. čtvrtletí 2026
DALŠÍ INFORMACE	Evropský akční plán pro ocel a kovy – Evropská komise
<i>Tento dokument slouží pouze k informačním účelům. Nepředjímá konečné rozhodnutí Komise o tom, zda tato iniciativa bude pokračovat, ani o jejím konečném obsahu. Všechny prvky iniciativy popsané v tomto dokumentu, včetně harmonogramu, se mohou změnit.</i>	

A. Politické souvislosti, vymezení problému a kontrola subsidiarity

Politické souvislosti

V politických směrech pro příští Evropskou komisi na období 2024–2029 předsedkyně von der Leyenová zdůraznila význam budování oběhovějšího a odolnějšího hospodářství směřujícího „k udržitelnějšímu modelu výroby a spotřeby“ a to, že „jde o zachování hodnoty zdrojů v našem hospodářství na delší dobu“.¹

Ve sdělení Komise „Kompas konkurenceschopnosti pro EU“², přijatém dne 29. ledna 2025, byla recyklace označena za jeden z prostředků ke snížení závislosti na dodávkách.

Dne 19. března 2025 přijala Komise Akční plán pro ocel a kovy³, v němž uznala, že je třeba zajistit dostatečnou dostupnost šrotu pro výrobce v EU, a nastínila opatření v různých oblastech politiky, včetně obchodu. Za tímto účelem se Komise zavázala sledovat obchodní situaci a zvážit přijetí obchodního opatření nejpozději do třetího čtvrtletí roku 2025.

Problém, který má iniciativa řešit

Vývoz hliníkového šrotu z EU se v posledním desetiletí výrazně zvýšil. V roce 2024 činil 1,2 milionu tun, což představuje 66% nárůst oproti objemu z roku 2014 a 50% nárůst oproti objemu z roku 2019.

Nárůst objemu vývozu hliníkového šrotu v EU je do značné míry způsoben rostoucími světovými cenami a poptávkou po šrotu. Některé země uplatňují nespravedlivé subvence na podporu svého odvětví recyklace a výroby kovů, což místním výrobcům umožňuje platit za šrot vyšší ceny⁴.

¹ https://commission.europa.eu/document/download/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_cs?filename=Political%20Guidelines%202024_2029_CS.pdf.

² [10017eb1-4722-4333-add2-e0ed18105a34_en](#).

³ [7807ca8b-10ce-4ee2-9c11-357afe163190_en](#).

⁴ [7807ca8b-10ce-4ee2-9c11-357afe163190_en](#).

Ceny hliníkového šrotu se od roku 2019 zvýšily téměř o 80 %, z 1 171 EUR za tunu v roce 2019 na 2 091 EUR za tunu v září 2025⁵, přičemž se šrotem se obchoduje za 93 % ceny ingotu na Londýnské burze kovů (LME). To znamená, že přeměna šrotu na konečný produkt (ingot) se stává nerentabilní, neboť cena hliníkového ingotu je založena na cenách LME. Existují i důkazy, že cena asijského hliníkového šrotu (u určitých typů šrotu) je vyšší než cena v EU.

Tato zvýšení cen hliníkového šrotu vyvolala tlak na snižování ziskových rozpětí výrobců hliníku v EU (subjektů zabývajících se tavením a rafinací), kteří používají hliníkový šrot jako klíčový vstup, což ohrožuje jejich ekonomickou životaschopnost.

Podle odvětví hliníku v EU může výroba hliníku v EU pokrýt jen 52 % domácí poptávky v EU, ale až 43 % této poptávky je pokryto recyklací šrotu. Zároveň se vzhledem k rostoucí poptávce po hliníku z odvětví technologií v oblasti energie z obnovitelných zdrojů, elektrických vozidel a leteckého a kosmického odvětví očekává, že poptávka po hliníku v EU do roku 2050 výrazně vzroste.⁶ Vzhledem k významu hliníku jako klíčového materiálu pro ekologickou a digitální transformaci EU byl hliník v aktu EU o kritických surovinách uznán za strategickou surovinu.⁷

Vzhledem k nedostatku cenově dostupných vstupů se odvětví hliníku začalo potýkat se závažnými obtížemi, které již letos vedly k uzavření některých závodů v EU. Investice do recyklace jsou odkládány a kapacita pro recyklaci je omezována. Podle odvětví hliníku přibližně 30 společností, představujících přibližně 65 % kapacity recyklace hliníku, čelí náročným hospodářským podmínkám.

Vysoké ceny hliníkového šrotu v kombinaci s vysokým objemem vývozu hliníkového šrotu z EU představují riziko nejen pro hospodářskou životaschopnost odvětví hliníku v EU, ale také pro environmentální cíle EU, konkurenceschopnost a hospodářskou bezpečnost (kvůli riziku zvýšené závislosti na zdrojích dovozu bauxitu/hliníku).

To znamená, že pokud EU nepřijme opatření v reakci na tyto výzvy, existuje vážné riziko, že nebude k dispozici dostatek hliníkového šrotu a že se odvětví hliníku v EU stane ve střednědobém až dlouhodobém horizontu neživotaschopným.

Základ pro opatření na úrovni EU (právní základ a kontrola subsidiarity)

Komise předloží návrh jako opatření vyplývající ze závazků přijatých na základě Akčního plánu pro ocel a kovy.

Řešení problémů souvisejících s obchodem, kterým čelí odvětví hliníku v EU, vyžaduje opatření na úrovni EU.

Právní základ

Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU).

Praktická potřeba opatření na úrovni EU

Tato iniciativa spadá (na základě článku 3 SFEU) do oblasti politiky, ve které má EU výlučné pravomoci. Zásada subsidiarity se proto neuplatní.

B. Čeho má iniciativa dosáhnout a jakým způsobem

Pravděpodobné dopady

⁵ Harbor Aluminium.

⁶ <https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/d/d/workspace/SpacesStore/a1ddd57d-f282-4b5f-b3fd-a428994b53d7/download>.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020, *Úř. věst. L*, 2024/1252, 3.5.2024.

Jak je uvedeno v Akčním plánu pro ocel a kovy, cílem opatření je zajistit, aby byl na trhu EU k dispozici dostatek hliníkového šrotu. K dosažení tohoto cíle zvažuje Komise různé možnosti. Tyto možnosti jsou předmětem cílených konzultací. Opatření bude mít dopad na celý hodnotový řetězec hliníku. Komise pečlivě posoudí dopad jednotlivých scénářů na celý dodavatelský řetězec hliníku v EU a na zúčastněné strany na různých úrovních hodnotového řetězce (výrobce, zpracovatele, uživatele atd.). V prvním kroku Komise shromáždí názory zúčastněných stran prostřednictvím cílené konzultace. Současně připraví pracovní dokument útvarů Komise, který bude obsahovat ekonomický model analyzující různé scénáře a jejich dopad na dodavatelský řetězec hliníku v EU.
Budoucí monitorování Charakter trhu s hliníkem je velmi dynamický. Základním aspektem činnosti EU proto bude pravidelné přezkoumávání opatření Komisí. Iniciativa bude zahrnovat mechanismus přezkumu, který by Komisi umožnil sledovat dopad opatření a rychle jej přizpůsobovat vývoji na trhu. Cílem opatření je v konečném důsledku přispět k zachování silného a udržitelného odvětví hliníku v EU. Tohoto cíle lze účinně dosáhnout pouze tehdy, zůstane-li opatření po celou dobu svého trvání vhodné pro daný účel.
C. Zlepšování právní úpravy
Posouzení dopadů V souladu s pokyny a souborem nástrojů Evropské komise pro zlepšování právní úpravy (viz SWD(2021) 305 final) není plnohodnotné posouzení dopadů možné vzhledem k naléhavé potřebě přijmout opatření, a proto je udělena výjimka. Komise místo toho vypracuje analytický dokument ve formě pracovního dokumentu útvarů Komise uvádějícího faktické podklady, z nichž návrh vychází, a odhady nákladů. Tento dokument poskytne ekonomickou analýzu a objektivní analýzu faktických podkladů, včetně potenciálních dopadů různých možností řešení zjištěných problémů, které má budoucí legislativní opatření EU řešit.
Konzultační strategie Účelem konzultace je zjistit názory zúčastněných stran z celého dodavatelského řetězce hliníku v EU na určité obchodní opatření a na dopad, který by mělo na jejich podniky. Konzultace bude zahrnovat různé scénáře a jsou pro ni plánovány tyto kroky a harmonogram: 1. lhůta pro předložení příspěvků: do 31. ledna 2026 (do konce pracovní doby, bruselský čas); 2. jazyk, ve kterém je dotazník k dispozici (angličtina – s možností vloženého strojového překladu); 3. respondenti mohou odpovídat v kterémkoli úředním jazyce EU. Konzultace je veřejně přístupná na internetových stránkách GŘ TRADE. Komise rovněž rozešle konzultační balíček orgánům v členských státech, aby mohly konzultovat své vnitrostátní zúčastněné strany. Před koncem prvního čtvrtletí roku 2026 a po dokončení cílené konzultace Komise zpřístupní věcnou souhrnnou zprávu.
Proč se konzultace koná? Účelem konzultace je zjistit názory řady zúčastněných stran, včetně těch z celého dodavatelského řetězce hliníku v EU, na určité obchodní opatření. Konzultace bude zahrnovat různé scénáře, mimo jiné vývozní cla a celní kvóty. Zúčastněné strany mohou odpovídat na dotazník, který je k dispozici na stránkách EU Survey, do 31. ledna 2026.
Cílová skupina V rámci EU jsme identifikovali tyto klíčové zúčastněné strany: sběrný hliníkového šrotu, subjekty provádějící recyklaci, obchodníci, dovozci, výrobci hliníku (včetně subjektů zabývajících se tavením a rafinací), distributoři, zúčastněné strany v logistických a dodavatelských řetězcích, celní zástupci, průmyslová sdružení v EU, sociální

partneři, jako jsou odbory a organizace zaměstnavatelů zapojené do evropského a vnitrostátního sociálního dialogu.

Komise bude také konzultovat zúčastněné strany se sídlem mimo EU (např. vývozce šrotu, odběratele a vyvážející výrobce hliníku).